Το εξώφυλλο της Μαμής νο14, Φλεβάρης ’72 παράνομο περιοδικό της ΟΣΕ

Γράφει ο Λέανδρος Μπόλαρης

Πενήντα χρόνια ζωής και δράσης συμπληρώνει το **Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα (ΣΕΚ).** «Πενήντα χρόνια αγώνες για την Επανάσταση και τον Σοσιαλισμό» όπως λέει το σύνθημα στην αφίσα που κολλιέται σε γειτονιές, σχολές, χώρους δουλειάς. Είναι μια μεγάλη διαδρομή, γεμάτη πολιτικές μάχες, επιλογές, πρωτοβουλίες. Οι οποίες ποτέ δεν εκτυλίχτηκαν στο κενό αλλά μέσα στις συνθήκες που διαμορφώνει η ταξική πάλη, τα πάνω και τα κάτω του κινήματος αλλά και οι διεργασίες στην ίδια την Αριστερά. ο Μαρξ έγραφε στη 18η Μπριμαίρ του Λουδοβίκου Βοναπάρτη ότι οι άνθρωποι φτιάχνουν την ιστορία τους αλλά σε συνθήκες που δεν επιλέγουν οι ίδιοι. Το ίδιο ισχύει για τη δικιά μας Αριστερά, την επαναστατική που ζωτική συνιστώσα της ήταν από την αρχή το ΣΕΚ.

Τον **Οκτώβρη του 1971**, μια μικρή ομάδα επαναστατών ξεκινούσε την **Οργάνωση Σοσιαλιστική Επανάσταση (ΟΣΕ)** από την οποία προέρχεται το **ΣΕΚ.** Ήταν κομμάτι της επαναστατικής Αριστεράς που διαμορφωνόταν μέσα από τη διπλή διαδικασία του «παγκόσμιου Μάη» αλλά και της κρίσης της «επίσημης» Αριστεράς μετά την ήττα της επιβολής της δικτατορίας το 1967. Η ρήξη με την στρατηγική του ρεφορμισμού ή να το πούμε διαφορετικά η επιμονή -η λυτρωτική ανακάλυψη στην συγκεκριμένη συγκυρία- του επαναστατικού δρόμου για την αλλαγή της κοινωνίας σημάδεψε την ΟΣΕ από τα πρώτα της βήματα. Τόσο θεωρητικά αλλά και σαν επιλογές στις μάχες που ξεδιπλώνονταν. Τον Δεκέμβρη του 1973 ο απολογισμός της ΟΣΕ για την εξέγερση με τίτλο **«Η λαϊκή εξέγερση του Νοέμβρη-Ξεκίνημα επαναστατικών αγώνων για το μαζικό κίνημα»** ανέφερε χαρακτηριστικά:

> «Μέσα στο Πολυτεχνείο δούλεψαν κι οι επαναστατικές εκείνες δυνάμεις που, στηριγμένες στο δοσμένο επίπεδο συνείδησης των αγωνιστών, πάλεψαν ταυτόχρονα για το παραπέρα ξεκαθάρισμα της επαναστατικής γραμμής και προοπτικής, για την προβολή και του αντικαπιταλιστικού περιεχομένου του αγώνα. Οι δυνάμεις αυτές, που εκφράστηκαν τόσο στον εργατικό, όσο και στον φοιτητικό χώρο (Διακήρυξη Εργατικής Συνέλευσης, κείμενο της Συντονιστικής Επιτροπής, Τετάρτη νύχτα), αποτέλεσαν το πιο ξεκαθαρισμένο κομμάτι του κινήματος στον αγώνα του Πολυτεχνείου, κι η δουλειά τους εκεί είχε σημαντικό βάρος. Μέσα σ' αυτό το χώρο δούλεψε και η **Οργάνωση "Σοσιαλιστική Επανάσταση",**αυτή τη γραμμή προσπάθησε να προωθήσει».

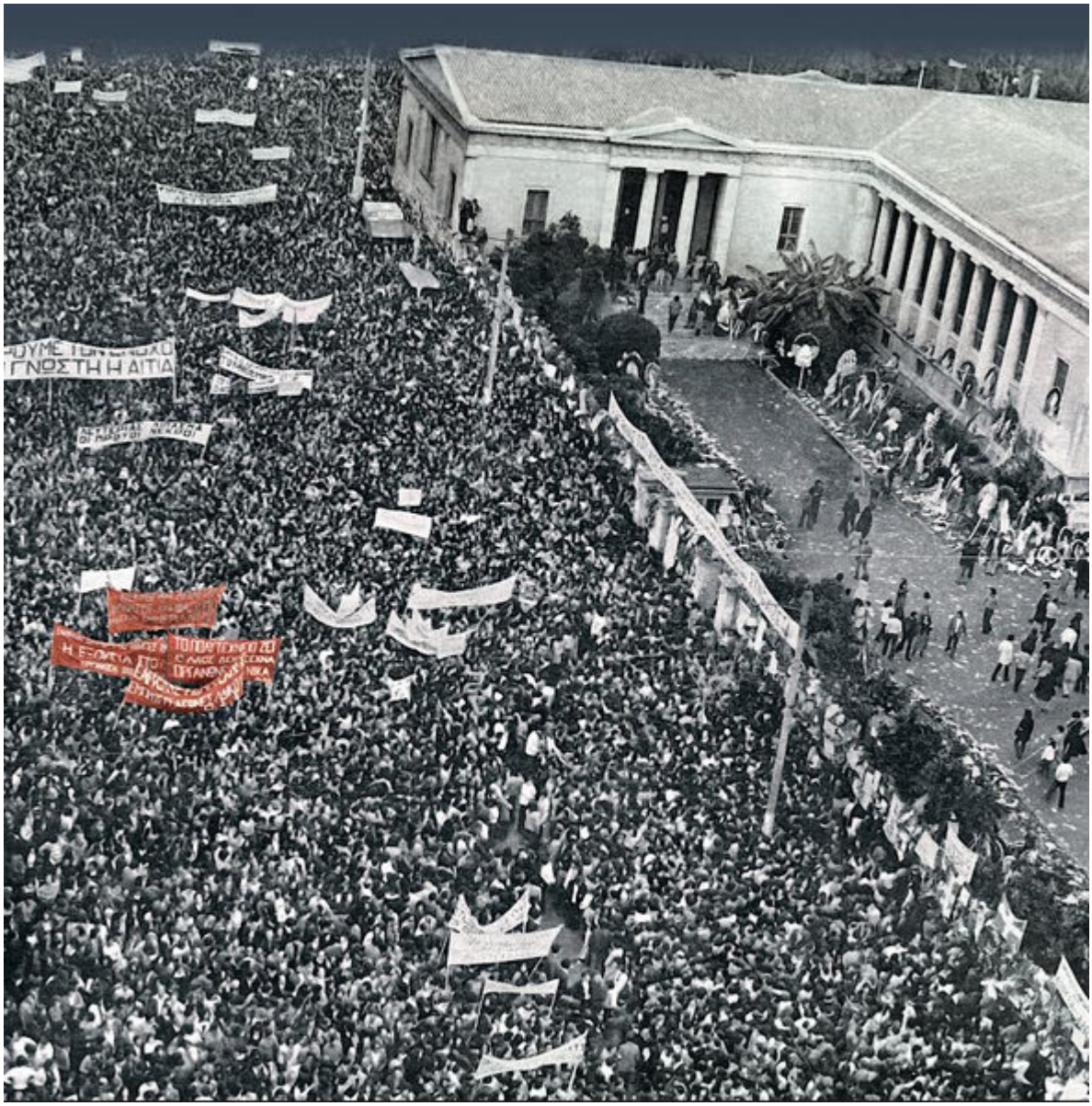

Τα πανό της ΟΣΕ στη διαδήλωση του Πολυτεχνείου Νοέμβρης 1974

Σήμερα οι σύντροφοι και συντρόφισσες της ΑΝΤΑΡΣΥΑ συζητάμε -και πολλές φορές διαφωνούμε έντονα- για τους δρόμους που θα πάρει σάρκα και οστά το «**αντικαπιταλιστικό περιεχόμενο του αγώνα**». Αλλά αυτή είναι η κοινή μας αφετηρία. Πριν πενήντα χρόνια αυτή η αναφορά ήταν μια πρωτοποριακή συμβολή που άνοιξε δρόμο.

Κι αυτή η επιμονή ήταν έκφραση μιας στρατηγικής που έβλεπε πιο μακριά από τα όρια που έβαζε στο κίνημα η ρεφορμιστική Αριστερά. Όταν η «επίσημη Αριστερά» υπέκυπτε στο εκβιαστικό δίλημμα **«Καραμανλής ή τανκς»** η ΟΣΕ βάδιζε στη γραμμή που είχε αποτυπώσει ήδη από την άνοιξη του ’73: **«Δεν θα χαρίσουμε τις πολιτικές νίκες του κινήματος στους Καραμανλήδες»** (άρθρο της παράνομης **Μαμής, περιοδικού της ΟΣΕ** τότε). Τον Νοέμβρη του 1980 το ΚΚΕ, το ΚΚΕ εσωτερικού και το ΠΑΣΟΚ υπέκυπταν στον εκβιασμό της απαγόρευσης της κυβέρνησης να πάει **η πορεία του Πολυτεχνείου στην Πρεσβεία** στο όνομα του «ήπιου κλίματος» ενόψει εκλογών. Η ΟΣΕ ήταν κομμάτι της πρωτοβουλίας -μαζί με τους σ. της Β’ Πανελλαδικής, της Κ.Ο Μαχητής, του ΚΚΕ (μ-λ) της ΟΚΔΕ, των ΑΣΦ- που αψήφησε την απαγόρευση. Και στην συνέχεια χρειάστηκε υπομονετική δουλειά και πολιτικό ξεκαθάρισμα κόντρα στις αυταπάτες της «Αλλαγής» του ΠΑΣΟΚ.

Το πρωτοσέλιδο της Εργατικής Πρωτοπορίας Νο37 Νοέμβρης 1980

Μια δεύτερη στρατηγική επιλογή ήταν η αντίληψη ότι **η εργατική τάξη είναι το υποκείμενο της επαναστατικής ανατροπής του καπιταλισμού.** Ούτε αυτή ήταν μια δεδομένη επιλογή στη ριζοσπαστικοποίηση της περιόδου. Αλλά για την ΟΣΕ έγινε μια επιλογή και στην πράξη με απότομες προσαρμογές μάλιστα. Μια οργάνωση που είχε

«μεγαλώσει» από φοιτητές/τριες αποφάσισε την άνοιξη του 1975 να κάνει «στροφή» στη λεγόμενη «Ολομέλεια της Ραφήνας» και να ριχτεί στη μάχη των απεργιών της Μεταπολίτευσης. **Η απεργία της Τριαντέξ** το καλοκαίρι ήταν ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτών των αγώνων που οι εργάτες/τριες ανακάλυπταν τον συνδικαλισμό μέσα από την απεργία και εμβληματική, βιωματική θα έλεγε κανείς εμπειρία για πολλούς/ες σ. της ΟΣΕ.

Απεργία της Τριαντέξ, Ιούνης 1975, στο κέντρο με τις απεργούς η σ. Μαρία Στύλλου

Θα ακολουθούσαν κι άλλες. Ας δώσουμε το λόγο στον **Αντώνη Πλάκα,** τεχνικό της τότε ΕΑΣ, των μπλε λεωφορείων της Αθήνας που αναφέρει στο χαιρετισμό του για τα 50χρονα του ΣΕΚ:

> «Το 1992-93 οι εργαζόμενοι στα λεωφορεία της Αθήνας, της τότε ΕΑΣ, δώσαμε ένα αγώνα που σημάδεψε την ιστορία του εργατικού κινήματος. Η κυβέρνηση του πατέρα Μητσοτάκη μας απείλησε με χιλιάδες απολύσεις, απαντήσαμε με απεργία διαρκείας, μας απάντησε με κλείσιμο και άμεση ιδιωτικοποίηση. Από την πρώτη μέρα αυτής της απεργίας μέχρι τη μέρα που γυρίσαμε, τα παιδιά της ΟΣΕ και η Εργατική Αλληλεγγύη βρέθηκαν σταθερά στο πλευρό μας σε κάθε μικρή και

> μεγάλη μάχη αλλά και τα επόμενα χρόνια όταν γυρίσαμε στη δουλειά και είχαμε να αντιμετωπίσουμε τις επιθέσεις των «εκσυγχρονιστών».
>
> Βέβαια δεν τους γνωρίσαμε στην απεργία. Τους γνωρίσαμε χρόνια πριν στις πύλες των αμαξοστασίων, στον Βοτανικό που ήμουν εγώ, να έρχονται βδομάδα τη βδομάδα στις 4 το πρωί... Ήταν η μόνη οργανωμένη δύναμη που βρέθηκε σταθερά και μαχητικά στο πλευρό μας στην απεργιακή φρουρά, στη διαδήλωση, στη συνέλευση με τις προτάσεις της, οργανώνοντας τη συμπαράσταση».

Για την ΟΣΕ και στην συνέχεια το ΣΕΚ η κεντρικότητα της εργατικής τάξης ποτέ δεν σήμαινε μια στενή «συνδικαλιστική», ας πούμε, αναφορά. Είναι η τάξη «ιστορικός νεκροθάφτης» του καπιταλισμού και η απελευθερώτρια όλων των καταπιεσμένων, το «ταυτοτικό υποκείμενο-αντικείμενο της ιστορίας της κοινωνίας» για να θυμηθούμε τον Λούκατς. Σήμαινε και σημαίνει και μια αντίληψη για τον ίδιο τον Σοσιαλισμό.

1998 φωτό από την απεργία διαρκείας στην Ιονική Τράπεζα ενάντια στην ιδιωτικοποίηση

Το **«1989»** με την κατάρρευση των καθεστώτων του «υπαρκτού» και τη θριαμβολογία των απολογητών του καπιταλισμού για το **«τέλος της ιστορίας»,** έκανε αυτή την συζήτηση πιεστικά αναγκαία για την Αριστερά. Για μια νεότερη γενιά σ. που επιλέξαμε να ενταχτούμε

στην ΟΣΕ εκείνη την περίοδο, καθοριστικό ρόλο έπαιξε η **θεωρία του κρατικού καπιταλισμού** όπως την είχε θεμελιώσει ο **Τόνι Κλιφ** και την είχαν αναπτύξει άλλοι διανοούμενοι της Διεθνιστικής Σοσιαλιστικής Τάσης όπως ο **Κρις Χάρμαν.**

Δεν ήταν μόνο μια θεωρία που έβαζε το μαχαίρι στο κόκκαλο απαντώντας στο ερώτημα πότε και πώς χάθηκε η Ρώσικη Επανάσταση. Ούτε μόνο μια θεωρία που εξηγούσε τόσο την ακμή όσο και την παρακμή αυτής της εκδοχής του καπιταλισμού. Αλλά ακόμα πιο σημαντικά ήταν ένα εργαλείο ανάλυσης που μας επέτρεπε να μην πέσουμε στην ηττοπάθεια και την απογοήτευση που παρέσυρε -και σημαδεύει ακόμα- το μεγαλύτερο μέρος της Αριστεράς. Η κατάρρευση αυτών των καθεστώτων ήταν κομμάτι της κρίσης του παγκόσμιου συστήματος ότι σύντομα η κρίση του συστήματος θα περάσει από την Ανατολή στη Δύση, όπως και έγινε.

Αυτή ήταν η βάση της περίφημης «υπεραισιοδοξίας» του ΣΕΚ που μας επέτρεψε να αναμετρηθούμε με πραγματικά δύσκολα πολιτικά καθήκοντα τις επόμενες δεκαετίες.

Χάρη συντομίας ας κωδικοποιήσουμε πέντε τέτοιες πολιτικές μάχες.

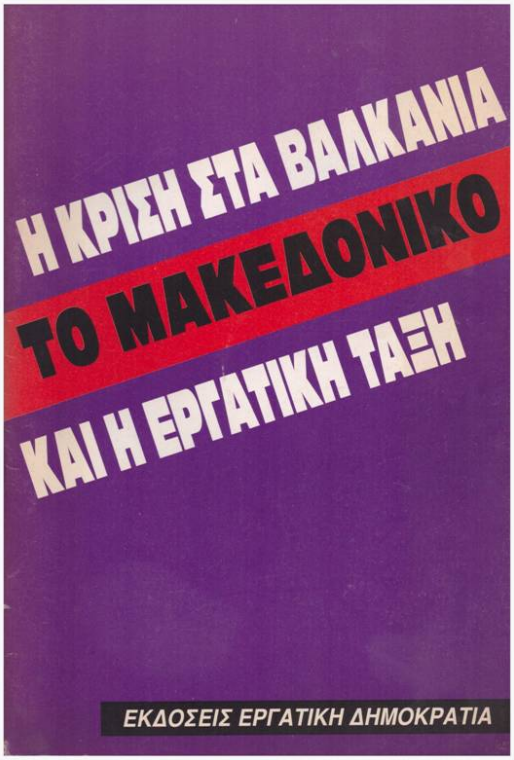

Την σύγκρουση με τις εθνικιστικές πολεμοκάπηλες εξορμήσεις της «δικιάς μας» άρχουσας

τάξης στα Βαλκάνια και την Ανατολική Μεσόγειο. Εμβληματική εμπειρία ήταν βέβαια από αυτή την άποψη η νικηφόρα μάχη ενάντια στα εθνικιστικά συλλαλητήρια του πατρός Μητσοτάκη το ’92-93 για το «όνομα της Μακεδονίας» και η καμπάνια αλληλεγγύης στους «5 της ΟΣΕ» που σύρθηκαν στα δικαστήρια για την έκδοση και διακίνηση του βιβλίου **Η κρίση στα Βαλκάνια το Μακεδονικό και η Εργατική Τάξη.** Μια μάχη που «άνοιξε» μέσα στους χώρους δουλειάς, τις απεργίες, τους αγώνες της νεολαίας. Μια φωτογραφία αποτυπώνει το **πανό των απεργών της ΕΑΣ μπροστά σε διαδήλωση αλληλεγγύης για τους «5 της ΟΣΕ».**

Την σύγκρουση με τις ρατσιστικές εκστρατείες της άρχουσας τάξης και της «Ευρώπης-Φρούριο». Όταν άρχισε το κύμα της μετανάστευσης από την Αλβανία, η κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη καθιέρωσε τον όρο «λαθρομετανάστης» και εξαπέλυσε τη χειρότερη μέχρι τότε ρατσιστική εκστρατεία. Και τότε, κόντρα στο ρεύμα, σταθήκαμε αποφασιστικά ενάντια στην υστερία, ανοίγοντας ένα μέτωπο που έχει αποδειχθεί καθοριστικό για τις διαχωριστικές γραμμές ανάμεσα στη δεξιά και την Αριστερά.

1992, Το πανό απεργών της ΕΑΣ σε διαδήλωση συμπαράστασης στους “5 της ΟΣΕ”

Η κοινή διαδήλωση των περισσότερων οργανώσεων της επαναστατικής αριστεράς μαζί με μετανάστες από την Αλβανία στις 13 Ιούνη 1991 ήταν ένας σταθμός αποφασιστικός στη δύσκολη πορεία για να φτάσουμε στο μαζικό κίνημα που αγκάλιασε τους πρόσφυγες το

2015-16 και στη συνέχεια στη νικηφόρα μάχη για τη **καταδίκη της ναζιστικής συμμορίας της Χ.Α.** Μόλις ένας χρόνος και κάτι έχει περάσει από το ιστορικό συλλαλητήριο της Οκτώβρη 2020 έξω από το Εφετείο που επισφράγισε αυτή τη νίκη. Με όλες τις «μικρές» και μεγάλες μάχες που μεσολάβησαν. Όπως όταν το καλοκαίρι του 2017 διαδηλώναμε με την ΚΕΕΡΦΑ στον Ασπρόπυργο ενάντια στις επιθέσεις των φασιστών σε Πακιστανούς εργάτες.

Την πάλη ενάντια στον σεξισμό. Από το πρωτοσέλιδο της **Εργατικής Πρωτοπορίας στις 17 Μάρτη 1980** με το αφιέρωμα στο κίνημα για την απελευθέρωση των γυναικών και το θρυλικό σκίτσο που το διακοσμούσε, μέχρι τη σημερινή **Κίνηση για την απεργιακή 8 Μάρτη,** περνώντας μέσα από τις συζητήσεις στους χώρους δουλειάς για το βιβλίο «Η πάλη για την απελευθέρωση των γυναικών», υπάρχει μια διαδρομή γεμάτη συγκρούσεις με τις σεξιστικές επιθέσεις.

Και βέβαια καθοριστικές ήταν οι εμπειρίες της αλυσίδας των πολιτικών επιλογών και μαχών που άνοιξε για την Αριστερά το κίνημα του **Σιάτλ** και της **Γένοβα** όπως έμεινε στην ιστορία που συναντήθηκε και αλληλοτροφοδοτήθηκε με το μεγάλο αντιπολεμικό κίνημα του 2003-4. Εμπειρίες που είχανε μια διπλή διάσταση.

Γένοβα, Ιούλης 2001

Η αναφορά στη **στρατηγική του ενιαίου μετώπου** έγινε ώθηση για το άπλωμα των πρωτοβουλιών που είχε ανάγκη το κίνημα και για αυτό αγκαλιάστηκαν πλατιά. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είκοσι χρόνια πριν: το φθινόπωρο του 2001 όταν ο **Πέτρος Κωνσταντίνου από την Πρωτοβουλία Γένοβα, ο Γρηγόρης Φελώνης από το ΕΚΑ και ο Θανάσης Παφίλης βουλευτής του ΚΚΕ, καλούσαν από κοινού συλλαλητήριο ενάντια στην αμερικανονατοϊκή επίθεση στο Αφγανιστάν.** Δυο χρόνια μετά, στις 15 Φλεβάρη του 2003 εκατοντάδες χιλιάδες διαδήλωναν στην Αθήνα μετά από το κάλεσμα της **Συμμαχίας Σταματήστε τον Πόλεμο** που η δουλειά της είχε κερδίσει συνδικάτα, δήμους, φοιτητικούς συλλόγους, κόμματα της Αριστεράς σε αυτή την πανστρατιά.

Στο μεγάλο αντιπολεμικό συλλαλητήριο 15 Φλεβάρη 2003

Ταυτόχρονα όμως, έχουμε την εμπειρία (μια φτωχή λέξη για να συνοψίσει τις συζητήσεις, αντιπαραθέσεις, επιχειρήματα, και γιατί όχι, καυγάδες) της **επιμονής στον επαναστατικό δρόμο,** με την αισιοδοξία ότι οι ορίζοντες που ανοίγουν οι αγώνες είναι πάντα πιο μεγάλοι, ο πήχης που βάζουν πιο ψηλός από τα όρια που θέλει να τους περιορίσει ο ρεφορμισμός. Το κίνημα του Σιάτλ και της Γένοβα είναι αντικαπιταλιστικό ή αντινεοφιλελεύθερο; Κατ' επέκταση, τι είδους Αριστερά; αντικαπιταλιστική ή αντινεοφιλελεύθερη;

Ήταν διλήμματα, διχάλες στο δρόμο, στις αρχές της δεκαετίας του 2000 που απέκτησαν πολύ πιο ορατή μορφή στο κεντρικό πολιτικό επίπεδο στη συνέχεια. Δεν γοητευτήκαμε από τις «Σειρήνες» του ΣΥΡΙΖΑ, επιμείναμε στην **ανεξάρτητη πολιτική παρουσία της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς,** της επαναστατικής Αριστεράς του Νοέμβρη, της **ΕΝΑΝΤΙΑ** αρχικά και από ακόμα καλύτερες θέσεις της **ΑΝΤΑΡΣΥΑ** στην συνέχεια. Και το κυριότερο, ανοίξαμε δρόμους για το κίνημα και τον κόσμο της Αριστεράς.

Νοέμβρης 1985 διαδήλωση για τη δολοφονία του Μ. Καλτεζά. Στο κέντρο ο σ. Π. Γκαργκάνας

Η νύχτα της νίκης του ΟΧΙ στο δημοψήφισμα

Δεκέμβρης 1993 οι απεργοί της ΕΑΣ επιστρέφουν νικητές στο αμαξοστάσιο της Π. Ράλλη